

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEIT VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE GEMEENTE

Vianen

Plaats : Vianen Ut
Gemeentenummer : 0620
Onderzoeksnummer : 293772
Datum onderzoek : 22 augustus 2017
Datum vaststelling : 27 februari 2018

INHOUDSOPGAVE

	SAMENVATTING	5
1	INLEIDING	6
2	HOOFDCONCLUSIE	8
3	RESULTATEN ONDERZOEK	9
4	REACTIE VAN DE GEMEENTE.....	13

SAMENVATTING

De gemeente Vianen heeft het vve-beleid grotendeels op orde, maar moet het op één onderdeel, te weten 'Resultaten', verbeteren.

Wat gaat goed?

De gemeente Vianen hanteert een brede doelgroepdefinitie vanuit de visie dat ook taalachterstanden en sociaal-emotionele ontwikkelingsachterstanden een indicatie voor vve noodzakelijk kunnen maken. De gemeente realiseert voldoende vve-plekken om alle doelgroepkinderen vve te kunnen aanbieden. De toeleiding van kinderen naar vve heeft de gemeente in aansluiting op de signalering geregeld met het consultatiebureau. De gemeente heeft hierdoor voldoende zicht op het bereik.

Wat kan beter?

De gemeente vindt het belangrijk om ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kinderen. Hiertoe ontplooit de gemeente diverse activiteiten. Wat echter nog ontbreekt, is een overkoepelende visie op ouderbetrokkenheid voorzien van duidelijke doelen die passen bij de ouderpopulatie.

Ook de systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau kan beter. Binnen de gemeente wordt het vve-beleid niet periodiek geëvalueerd, zodat onduidelijk is wat het resultaat van de gemeentelijke inspanning is.

Wat moet beter?

Het belangrijkste verbeterpunt binnen het gemeentelijk beleid betreft de resultaatafspraken van vve. De gemeente heeft met de schoolbesturen nog geen afspraken gemaakt over de resultaten van de vroegschoolse educatie. Deze afspraken met de schoolbesturen dienen uiterlijk 5 maanden na definitieve vaststelling van dit rapport te zijn gemaakt. De afspraak met de inspectie wordt separaat aan de gemeente aangeboden bij het definitieve rapport.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Volgens de analyse van de digitale vragenlijst van de gemeente Vianen bestaan er mogelijk risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke vve-verplichtingen in deze gemeente. Wij hebben daarom besloten een onderzoek uit te voeren.

Wij hebben deze vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Werkwijze

- Analyse van de beantwoorde digitale vragenlijst in relatie tot de bevindingen tijdens eerder onderzoek van het vve-beleid van de gemeente.
- Analyse van aanvullend opgevraagde informatie in relevante beleidsdocumenten van de gemeente.
- Intern overleg met het team Kinderopvang over GGD-toezicht in de gemeente.
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente.
- Beoordeling van het vve-beleid van de gemeente Vianen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Wij publiceren jaarlijks ook een oordeel over het toezicht dat door de gemeenten op de kinderopvang en peuterspeelzalen wordt uitgevoerd. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwijs/Kinderopvang.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek in de gemeente Vianen. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van de gemeente op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

De gemeente Vianen is betrokken in een fusie met twee andere gemeenten. Dat is de reden dat het College van B&W het "Onderwijsachterstandenbeleid gemeente Vianen – voor- en vroegschoolse educatie 2012 tot en met 2015" van kracht heeft verklaard tot 1 januari 2018. Op deze datum is het organisatorisch samengaan van de gemeenten beoogd. Het bestuurlijke samengaan wordt per 1 januari 2019 verwacht. De gemeente heeft recent een externe partij aangetrokken om het vve-beleid van de gemeente 'tegen het licht te houden' en om te komen tot herijking.

Ten tijde van het inspectie-onderzoek heeft de gemeente Vianen het vve-beleid grotendeels op orde. Van de onderzochte standaarden voldoet er één niet aan de wettelijke eisen; te weten Resultaten. In de gemeente Vianen zijn namelijk nog geen resultaatafspraken op het gebied van vve met de schoolbesturen gemaakt. De gemeente heeft zich op dit beleidspunt ten aanzien van de schoolbesturen sinds 2012 niet verder ontwikkeld. Dit blijft onvoldoende.

De gemeente hanteert een brede doelgroepdefinitie en heeft zicht op de toeleiding en het bereik door een nauwe samenwerkingsrelatie met het consultatiebureau. De beleidsmedewerker van de gemeente onderhoudt daarnaast contact met de houders en de voorscholen en vraagt voorafgaand aan het jaarlijkse gesprek een jaarverslag met een evaluatie van de houder. De kwaliteit hiervan kan nog beter. De gemeente kan ook haar eigen kwaliteit beter in beeld brengen door het vve-beleid periodiek te evalueren. Daarnaast verdient het ouderbeleid aandacht, omdat er geen sprake is van een visie en duidelijke doelen op het gebied van ouderbeleid aan de hand van een analyse van de populatie.

3 RESULTATEN ONDERZOEK

Hieronder staan de waarderingen van de standaarden en een toelichting daarop. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledig onderzoekskader voorschoolse educatie en primair onderwijs. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd.

Gemeentelijk vve-beleid		Onvoldoende	Voldoende	Goed
1.1	Definitie doelgroepkind		•	
1.2	Bereik			•
1.3	Toeleiding		•	
1.4	Doorgaande lijn		•	
1.5	Resultaten	•		
Gemeentelijk vve-beleid		Kan beter	Voldoende	Goed
1.6	Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau		•	

Gemeentelijk beleid

In het document 'Onderwijsachterstanden beleid gemeente Vianen' ligt de nadruk op het ontwikkelen van beleid om jonge kinderen toe te rusten voor een soepele instroming in het basisonderwijs, waardoor zij minder kans lopen achterop te raken. De doelen die de gemeente daarbij vanaf 2012 voor ogen had waren een sluitende aanpak, verhoging van het aantal deelnemende peuters aan vve en het vergroten van de ouderparticipatie. Diverse instrumenten worden daarbij ingezet, waaronder het gezamenlijke LEA-overleg over onder meer vve, door alle betrokkenen (gemeente, kinderopvang/peuterspeelzaal, consultatiebureau, schoolbesturen). In dit beleidsdocument zijn ten aanzien van uitvoering en evaluatie separaat acties beschreven die de drie partijen peuterspeelzaal, consultatiebureau en scholen moeten ondernemen.

Uit het gesprek met de gemeente blijkt dat zij helder verantwoordt hoe zij vanuit haar beleidsvisie een brede doelgroep- definitie heeft afgeleid voor peuters. Daarin zijn naast de gewichtenregeling ook taal- en sociaal-emotionele ontwikkelingsproblematiek betrokken. Ook blijkt dat de gemeente meer dan voldoende plekken realiseert. Er wordt naar plaatsingsruimte gezocht als het aantal geïndiceerde peuters het aantal kindplaatsen overschrijdt. Dat was in zowel 2015 als 2016 het geval.

Het consultatiebureau heeft in de gemeente Vianen een centrale rol in de toeleiding van peuters en hun ouders naar vve. Uit het gesprek blijkt dat zij ook

zicht heeft op het non-bereik en ouders zo nodig extra benadert. Waar de gemeente zich in kan verbeteren is in het jaarlijks evalueren van de toeleiding-activiteiten. Zo kan tijdig vastgesteld worden of de procedure nog steeds in lijn is met het beleid.

De samenwerking tussen voor- en vroegscholen in Vianen is in beweging. Er zijn initiatieven gerealiseerd om kinderopvang en vve in een multifunctioneel gebouw te lokaliseren en er zijn gevorderde plannen voor het realiseren van meerdere locaties die op deze manier functioneren. Wat sterker aangestuurd kan worden is de betrokkenheid van alle schoolbesturen bij het vve-beleid, ook als zij slechts enkele doelgroepkleuters plaatsen. Er zijn weliswaar afspraken gemaakt over de overdracht van kindgegevens aan de ontvangende (vroeg)school. Toch kan het beleid nog versterkt worden door scherpere afspraken te maken over de doorgaande lijnen die de gemeente Vianen van belang acht om jonge kinderen in een achterstandsituatie op de best mogelijke manier voor te bereiden op hun schoolloopbaan. Te denken valt bijvoorbeeld aan inhoudelijke afstemming (aanbod of thema's), aan de benadering van de ouders van de kleuters of over de afstemming van de zorg en begeleiding.

Belangrijkste verbeterpunt binnen het gemeentelijk beleid betreft het bepalen van de resultaten van vve. De gemeente heeft met de houders van de voorscholen afspraken gemaakt over de wijze waarop zij informatie aanleveren (jaarverslag en jaarplan). Daarin treft de inspectie echter geen aanwijzingen dat er afgesproken is op welke manier de houder/de locatie bepaalt in welke mate de achterstand van de peuters is ingelopen. Ook met de schoolbesturen zijn geen afspraken gemaakt over de resultaten van de vroegschoolse educatie. Hoewel de schoolbesturen wel participeren in LEA-verband en zij hun betrokkenheid bij dit beleidsthema tonen, lijkt er sprake van weinig samenwerking waar het gaat om nastreven en vaststellen van het verminderen van achterstanden. Omdat dit een wettelijke eis is, formuleert de inspectie een herstelopdracht voor de gemeente op dit punt.

De vve-coördinatie op gemeentelijk niveau waardeert de inspectie als voldoende. Toch is ook in dit rapport op meerdere plaatsen aangegeven dat er ontwikkelruimte is. Een slag zou gemaakt kunnen worden door scherpe(re) ambities en concrete doelen te formuleren en de aansturing te kiezen die daarbij helpend is. Wellicht dat het vve-onderzoek, dat de externe partij momenteel uitvoert, daartoe een impuls kan geven.

Vve-beleidscontext		Kan beter	Voldoende	Goed
2.1	Integraal vve-programma		•	
2.2	Ouders	•		
2.3	Externe zorg		•	
2.4	Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen		•	
2.5	Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-beleidscontext

De gemeente heeft met de voorscholen afspraken gemaakt over het vve-programma en het observatiesysteem dat zij gebruiken. Deze afspraken zijn er met de (vroeg)scholen niet in die mate. Dit punt kan nader ontwikkeld worden door de gemeente Vianen.

Een aandachtspunt betreft het ouderbeleid. Dat is in het oorspronkelijke vve-beleidsdocument van de gemeente Vianen sterk gekoppeld aan het vve-programma dat de locaties gebruiken. Wat nog ontbreekt is de verbindende beleidsvisie op ouderbetrokkenheid, waarin de gemeente aangeeft wat de doelen zijn die zij rond dit thema wil bereiken en waarom. De relatie met de analyse van de kenmerken van de - huidige - ouderpopulatie is daarin van groot belang.

De externe zorg voor peuters die dat nodig hebben, werd van oudsher door het Netwerk 12 min georganiseerd. De aanmelding van deze peuters, na observatie en interne bespreking op de locatie, wordt nu doorgeleid naar het Sociaal Team. De professionals zijn goed op de hoogte van de sociale kaart, werken nauw samen met het CJG en andere hulpverlenende instanties. Daardoor is de externe zorg voor peuters in de gemeente Vianen voldoende geregeld.

Jaarlijks leveren de houders een jaarverslag en een jaarplan aan de gemeente aan. Daarin wordt op vastgestelde onderwerpen gerapporteerd over wat de houder ondernomen heeft. De indruk van de inspectie dat dit nog niet zozeer over te bereiken (beleids)doelen gaat, wordt in het gesprek met de gemeente bevestigd. Daarmee ligt hier ontwikkelruimte voor de gemeente. Helder geformuleerde verwachtingen over welke gegevens de gemeente gerapporteerd wil zien, brengt de evaluatie over het behalen van beleidsdoelen door de locaties dichterbij.

Het is een ingrediënt voor de gemeente om haar speerpunten en activiteiten op het gebied van vve periodiek te evalueren. Zo kan zij in een cyclisch proces bezien wat het resultaat van de inspanningen is op het gebied van vve. Zo nodig

kunnen verbeterplannen systematisch afgeleid worden uit de evaluaties. Hier ligt dus een aandachtspunt voor de gemeente, mogelijk ondersteund door het onderzoek naar vve dat door een externe partij wordt uitgevoerd.

Vve-condities		Onvoldoende	Voldoende	Goed
3.1	De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt		•	
Vve-condities		Kan beter	Voldoende	Goed
3.2	Er is een gemeentelijk subsidiekader		•	

Vve-condities

De gemeente heeft geregeld dat de GGD bij alle voorscholen de basiskwaliteit beoordeelt.

De gemeente maakt gebruik van een gemeentelijk vve-subsidiekader, in Vianen Toetsingskader genoemd. Daarin is aangegeven wat de procedure voor aanvraag van voorschoolse voorzieningen is, zijn de (aanvullende)subsidievoorwaarden beschreven en is vastgesteld waar de jaarlijkse afrekening en verantwoording uit bestaat.

4 REACTIE VAN DE GEMEENTE

Dit rapport beschrijft de oordelen en waarderingen van de inspectie over het gemeentelijke beleid ten aanzien van voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Vianen. Wij hebben de gemeente gevraagd de ontwikkelrichting van het vve-beleid aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft de gemeente haar reactie.

De gemeente neemt zich voor om:

- De inspectie mede te delen dat de gesignaleerde aandachtspunten worden meegenomen in het nieuwe beleidsplan peuteropvang en VVE en dat het traject om tot prestatieafspraken te komen met de scholen in Vianen separaat wordt gevolgd.
- Via de eerstvolgende LEA-bijeenkomst de schoolbesturen mede te delen dat met hun scholen concrete prestatieafspraken gemaakt moeten worden en dat met de desbetreffende scholen een overleg zal worden gestart om die afspraken te maken en vast te leggen.
- De scholen in een afzonderlijk Directeurenoverleg over de bevindingen van de Inspectie te informeren en een planning met werkafspraken te maken om binnen de door de Inspectie gemaakte termijn prestatieafspraken vastgelegd te hebben.